

Teema: COPA-COGECA maaelu arengu töögrupi ja Euroopa Komisjoni maaelu arengu CDG istung
Toimumisaeg ja koht: 11.-12. detsember 2017, Copa-Cogeca ja DG AGRI
Aruande koostas: Kerli Ats, Eestimaa Talupidajate Keskliidu juhatuse liige

---

COPA-COGECA maaelu arengu töögrupi istung 11.12.2017

Istungit juhatas Sofia Björnsson (LRF- SE)

1. Infovahetus DG Regio (Regionaalpoliitika peadirektoraat), Mr Krzysztof Kasprwyk, poliitikaametnik.

Ettevalmistav infovahetus 12.12.2017 toimuvaks Euroopa Komisjoni maaelu arengu CDG (ekspertrühma) istungiks.

- **Omnibus määrus.** Anti väga informatiivselt ülevaade Omnibus määruse olulisematest muudatustest. Ülevaate fookus oli otsetoetuste ning maaelu arengu määruisel. Arutati otsetoetuse määruse olulisemaid muudatusi, mis on seotud rohestamisega ja toetuste vähendamisega (capping). Räägiti muudatustest, mis on seotud aktiivse tootja defineerimisega ning muudatustest noortootjale toetuse maksmise ja alustamise ajalistest raamidest. Maaelu arengu määruse muudatuse arutelu fookus oli noortootjate tegevuse alustamisega seotud muudatustest ja küsimustest. Lisaks räägiti riskijuhtimisest, finantsinstrumentidest ning sissetulekutes stabiliseerimiste vahenditest.

- **Komisjoni teatis tuleviku ÜPP kohta.** Anti ettevalmistav ülevaade Komisjoni tuleviku ÜPP teatise kohta. Toodi välja olulisemad märksõnad ning rõhuasetused.

2. Kinnitati koosoleku päevakord ja eelmise koosoleku raport.

3. Copa-Cogeca Maaelu arengu töögrupi juhataja valimine. Koosoleku juhatajaks valiti tagasi Sofia Björnsson (LRF- SE)

4. Arvamuste vahetus finantsinstrumentide kohta DG Agri poliitikaametniku Nivelin Noev'ga.

Anti ülevaade finantsinstrumentide hetkeseisust, sihipärasest juhendamisest, finantsinstrumentide positsioonist Komisjoni teatises. Teatisest toodi välja alljärgnev:

1. Investeeringute toetamine ja investeeringute vahede vähendamine

- Eesmärk on suurendada ÜPP tulemuslikkust;
- Saavutatakse läbi konkreetselt adresseeritud vajaduste.

2. Panustamine riskijuhtimisse

- Hindade ja sissetulekute volatiilsus.

3. Finantsinstrumentide kasutamine nn "targa küla" arendamiseks

- Nt. infrastruktuuri toetamine ja teenuste digitaliseerimine.

4. Finantsinstrumendid sektorisse sisenejate ja noortootjate

- Käibekapital, juurdepääs maa rahastamis vahenditele.

5. Ettevalmistus CDG istungiks: Tulemuste põhised maksed. Anti ülevaade Copa-Gogeca "Tulemuspõhine kava bioloogilises mitmekesisuses" positsioonipaberist.

6. Hetkeolukord ÜPP rakendamisel. Toimus lauaring, kus anti ülevaade liikmesriikides maaeluvõrgustikest: struktuur, eesmärk, tegevused, sidusrühmade kaasamine.

Peamised teemad:

- Kirjeldati maaeluvõrgustike struktuure erinevates liikmesriikides;
- Räägiti põhifunktsioonidest ja hetkel seatud eesmärkidest;
- Kirjeldati peamisi tegevusi;
- Väga tihe koostöö LEADER'iga.

Ettepanekud:

- Parandada koostööd põllumajandussektoriga ning luua sektoriga paremad sidemed;
- Võrgustikes põllumajandustootjate vajaduste adresseerimine;
- Tarbijate gruppide aktiivsem kaasamine.

Läbiv seisukoht:

- Hetkel ei täida maaeluvõrgustikud seatud eesmärki liikmesriikides.

7. Arvamuste vahetus maaturismist. Portugali esindajad märkisid, et maapiirkonnad on tühjenemas, toimub aktiivne linnastumine. Täna on oluline maapiirkondasid arendada. Tuleks koostada vähemalt 5 aastaseid maapiirkonna arengu strateegiaid, mis hõlmaks maaturismi jne.

Komisjoni maaelu arengu CDG (ekspertühm) istung 12.12.2017

1. Kinnitati koosoleku päevakord ja eelmise koosoleku raport.

2. CDG Aseesimehe valimine. Teiseks ametiajaks valiti aseesimeheks Hr Peter Pascher COPAst.

3. Omnibus määrus: hetkeseis ja arutelu. Komisjon tegi ettekande Omnibusi määruuses ning selle mõjust maaelu arengule. Ettekandes räägiti täpsemalt uutest meetmetest, mis hõlmavad administratiiv koorma vähenemisest, riskijuhtimisest, valiku- ja abikõlblikkuse kriteeriumitest, finantsinstrumentidest ja teistest meetmetest, mis mõjutavad maaelu arengut. Samuti räägiti üksikasjalikult ajalisest raamist: s.t EL Parlamendi ja EL Nõukogu põllumajandus-dokumentide eraldi vastuvõtmine enne detsembri lõppu, et see jõustuks 1. jaanuariks 2018.

4. Komisjoni ÜPP teatis "Toidutootmine ja põllumajanduse tulevik"

Komisjoni esindaja tegi ettekande ÜPP teatisest "Toidutootmine ja põllumajanduse tulevik", mis avaldati 29. novembril 2018. Pärast teatise raamistiku selgitamist (suurem subsidiaarsus ja EL lisandväärtus; lihtsustamine ja ajakohastamine; tulemuspõhine lähenemisviis ning panus EL'i eesmärkide ja säästva arengu eesmärkide saavutamise) selgitas komisjoni esindaja tuleviku ÜPP suuniseid ilma uue mitmeaastase finantsraamistiku käsitledes. Eelkõige kirjeldas ta EL'i tasandil jagatud uut tarne viisi, milles tuleb määratleda ÜPP eesmärgid, sekkumismeetmed ja põhinõuded ning nende liikmesriikide tase, kes peaks kavandama meetmeid, mis kajastavad vajadusi ja EL'i eesmäärke, jaotama eelarve ja seadma eesmärgid ja käivitama tulemuslikkuse aruandluse. Liikmesriik peaks üksikasjalikult kirjeldama ÜPP lähenemisviisi, mis on kirjeldatud strateegilises plaanis ning, mis hõlmab nii I kui ka II sammast. Komisjoni esindaja selgitas ka seda, kuidas teadusuuringud ja innovatsiooni tuleks kasutada säästva põllumajanduse edendajana; pakutud

lahendused (sh toetuste vähendamine (*capping*), et tagada põllumajandustootjatele õiglane sissetulekutoetus; paremad riskijuhtimise meetmed; kuidas uus ÜPP peaks olema ambitsioonikam, mis puudutab kliimamuutust ja keskkonda; töökohtade loomine ja areng maapiirkondades; ja mõned lahendused noortele põllumajandustootjatele ja põlvkondade uuendamisele.

Kohaldatakse järgmist ajakava:

- mõju hindamine avaldatakse enne 2018. aasta märtsi;
- mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekud esitatakse mais ja
- seadusandlikud ettepanekud oodatakse 2018. aasta mais - juunis.

5. Noortootjad ja generatsiooni uuendamine (Prantsusmaa näide). Jeremy Decerle Jeunes Agriculteurs'ist selgitas Prantsusmaal noortele põllumajandustootjatele kehtestatud mehhanismi:

- Kõik noored põllumajandustootjad, kes on nooremad kui 40 aastat ja kellel on põllumajanduses algtaseme väljaõpe saavad kasutada kolmeastmelist alustamise mehhanismi.
- Selleks peavad noored põllumajandustootjad minema kava kasutamiseks ja rakendamiseks loodud keskustesse, kus nõustajad määravad noorte põllumajandustootjate oskused, hariduse, kas on vaja osta põllumajanduslikku maad või mitte. Vastavalt noore vajadusele teeb nõustaja noortele põllumajandustootjatele ettepanekuid, sh isikliku ja spetsiaalse koolituskava.
- Kui koolituskava on kinnitatud tuleb läbida praktika põllumajandusettevõttes: praktika on seotud noore põllumajandustootja projektiga.
- Peale seda peab noor põllumajandustootja koostama 5 aastase äriplaani koos finantsprognosiga, mis peab näitama plaanitava põllumajandustootmise elujõulisust ja jätkusuutlikkust.

Kui kõik kolm sammu on lõpule viidud, saavad noored põllumajandustootjad sõltuvalt projektist ja piirkonnast, toetust vahemikus 10 000 eurot kuni 45 000 eurot. Selline alustamise mehhanism on osutunud tõhusaks – 97% selle toetuse saanud põllumajandustootjatest on 10 aastat hiljem endiselt põllumajandustootjad.

6. Noorte põllumajandustootjate toetamise meetmete rakendamise hetkeseis. Komisjoni esindaja tegi ettekande EL'i noorte põllumajandustootjate toetusmeetmetest I ja II sambas:

- II samba raames: ELi tasandi riigieelarve 5,5 miljardit eurot eraldatakse 2014
- 2020 programmi M6.1 raames "Ettevõtete käivitamise toetus noortele põllumajandustootjatele"; ainult Ungari on kasutanud võimalust luua noortele põllumajandustootjatele spetsiifiline allprogramm. Muud MAK meetmed on eriti olulised noorte põllumajandustootjate jaoks: investeeringud füüsilistesse varadesse; teadmussiirde ja teavitamise meetmed, sh vahetusprogrammid; nõustamisteenused, põllumajandusettevõtete juhtimine ja põllumajanduse abiteenused; ühistegevus.

- I samba raames: noortele põllumajandustootjatele on kehtestatud eritoetuskeem, mille eesmärk on toetada noori põllumajandustootjaid alustama põllumajandustootmisega ja soodustama põllumajandusettevõtete loomist ja nende põllumajandusettevõtete struktuurilist kohendamist.

Samuti selgitati Omnibus määruses tehtud muudatusi.

Komisjoni esindaja tutvustas põllumajandustootjate vanuselist struktuuri. Viimase kümne aasta jooksul on noorte põllumajandustootjate osatähtsus olnud umbes 6% põllumajandusettevõttest.

Tšehhi näide. Ettekande tegi Thomas Fenix CEJA'st, mis käsitles olukorda Tšehhis, rääkis peamistest probleemidest; kuidas Vrsice talu oli huvitav praktiline juhtum; ja ettepanekud olukorra parandamiseks tulevikus. Tema ettepanekud sisaldasid alustamistoetuse kättesaadavamaks muutmist kogu eelarveperioodi vältel; tasuta haridus- ja nõustamisteenuste kättesaadavuse parandamine; jälgida maa liikumise skeeme ja põllu-majandusettevõtete pärimise skeeme ning hõlbustades läbi selle uutele noortele sisenemisele juurdepääsu põllumajandusmaadele.

7. Tulemuste põhised maksed

Komisjoni esindaja tegi ettekande tuleviku ÜPP teatises esitatud tulemuspõhise lähenemisviisi kohta. Eelkõige peaks selline lähenemisviis ELi tasandil kindlaks määrama ÜPP üldised ja konkreetsed eesmärgid, ühise sihttaseme ja aruandluse ühiste näitajate ulatuslik kogum, riikliku/piirkondliku näitajate ja ÜPP plaani tasandil seatud eesmärgid; tulemus seatakse liikmesriigi/piirkondlikul tasandil, mitte abisaaja tasandil. Planeerimisprotsess peaks olema järgmine: liikmesriikide poolt ELi ühiste eesmärkide saavutamiseks vajalike vajaduste analüüs, riiklike tasandi eesmärkide ja näitajate määratlemine, tegevuste konfigureerimine ja eelarve jaotamine, lähtudes Eli põhiõigusaktis sätestatud sekkumistest.

ProtecEau Wallonie näide. Dimitri Wouez, ProtecEau Wallonia direktor selgitas konkreetset näidet, mis põhineb lämmastiku leostumise tulemustel. Ta kirjeldas tööriista, lämmastiku võimalikku lekke mõjutavaid tegureid, tööriistade tõhusust ja sellise lähenemise edukust. Tema arvates peaks selline lähenemisviis, et olla edukas, põhinema tõhusal ja usaldusväärsel tööriistal (mida keegi ei saa vaidlustada) ja mis on põllumajandustootjate tehtud muudatustega reageeriv. Nõustajatel on oluline roll põllumajandustootjate usalduse loomisel, et aidata neil aru saada tööriistast ja oma tootmisviise vastavalt sellele kohendada. Oluline on anda põllumajandustootjatele kohanemise ja õppimise aeg.

8. Infovahetus: ENRD Natura 2000 seminar

ENRD esindaja andis ülevaate ENRD seminarist "Natura 2000: maaelu arengu poliitika toetusvõimaluste tõhus kasutamine". Seminari eesmärk oli, et kuidas tõhusamalt kasutada Natura 2000 toetusvõimalusi ÜPP II samba raames. Kuidas edendada innovaatilisi lähenemisviise Natura 2000 toetamisel ning suurendada teadmisi ja parandada Natura-alaste meetmete raames kavandatud ja rakendatud MAK meetmeid. Kõik näited, esitlused ja lõplikud soovitusel on kättesaadavad ENRD veebisaidil:

https://enrd.ec.europa.eu/news-events/events/enrd-workshop-natura-2000_en